

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

AGENCIJE ZA STATISTIKU BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2023. GODINU

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	2
1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	2
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	4
II. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI.....	6
III. PREPORUKE ZA 2023. GODINU	7
IV. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI	8
1. PREDMET I CILJ REVIZIJE	8
2. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA	8
3. DJELOKRUG, USTROJSTVO I RUKOVOĐENJE.....	10
4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	11
5. PRORAČUN AGENCIJE ZA 2023. GODINU	13
6. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	14
6.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna	14
6.1.1. Bruto plaće.....	15
6.1.2. Izdaci za uporabu vozila	15
6.1.3. Višegodišnji projekt.....	16
6.2. Pregled prihoda i primitaka	16
6.3. Bilanca stanja	17
7. UPOŠLJAVANJE I STATUS UPOSLENIH (ANGAŽIRANIH) OSOBA	17
7.1. Umirovljenje uposlenih.....	17
7.2. Raspoređivanje uposlenih.....	18
7.3. Ugovori o djelu.....	18
8. JAVNE NABAVE.....	19
8.1. Nabava vozila	20
8.2. Nabava računalne opreme.....	21
8.3. Nabava usluga IT održavanja mrežne i serverske opreme	22
8.4. Nabava goriva	23
8.5. Realizacija ugovora	23
9. OSTALO	24
9.1. Sudbeni sporovi	24
10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	25
PRIVICI.....	25

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju obavljene financijske revizije koja obuhvaća reviziju financijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje

Obavili smo reviziju financijskih izvješća **Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Agencija) koji obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2023. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja po vrstama i projektima, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, te analizu iskaza - tekstualni dio, za godinu koja završava na taj dan.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća Agencije prikazuju istinito i fer, u svim značajnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2023. godine, te prihode i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine¹ i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)². Naše odgovornosti prema ISSAI standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o Agenciji u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 - Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo Agencije je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju financijskih izvješća u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o financiranju institucija BiH, Pravilnikom o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i

¹ Službeni glasnik BiH, broj 12/06

² Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijska izvješća kao cjelina sačinjena bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbrojno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih finansijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola.
- Stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća Agencije za 2023. godinu, obavili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Agencije za 2023. godinu u skladu su, u svim značajnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema ovom standardu su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o Agenciji u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 - Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornosti³

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *Pravilnik o unutarnjem ustroju Agencije nije usklađen s relevantnim odlukama Vijeća ministara BiH (točka 3. Izvješća);*
- *Putem ugovora o djelu se angažiraju osobe za obavljanje poslova sistematiziranih radnih mjesta, kao i za poslove koji nisu u opisu postojećih radnih mjesta, a trajnog su karaktera (točka 7.3. Izvješća);*
- *Nepravilnosti i nedostaci u pojedinačnim postupcima javnih nabava (točka 8. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Agencije je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulirane i potvrđuje kako je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

³ Odjeljak kojim revizor skreće pozornost korisnicima izvješća na pitanja koja su prezentirana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koja su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važna za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvješća; u revizijskoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim značajnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje Agencije, prema definiranim kriterijima, usklađeno s relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 26.6.2024. godine

GLAVNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v. r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Nedžad Hajtić, v. r.

**ZAMJENICA
GLAVNOG REVIZORA**

Neda Močević, v. r.

II. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) obavio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2023. godinu
- Zakon o financiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH
 - Instrukcija o privremenom financiranju institucija BiH za razdoblje siječanj - ožujak 2023. godine
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o obveznim odnosima (dio koji se odnosi na ugovore o djelu i na ugovore o javnim nabavama).

III. PREPORUKE ZA 2023. GODINU

U Izvješću o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu dano je 15 preporuka (osam ponovljenih i sedam novih) koje se odnose na usklađenost. U tablici koja slijedi prikazan je sažetak danih preporuka, dok su detaljni nalazi prezentirani po procesima u okviru pojedinačnih točaka Izvješća.

Tablica 1. Sažetak danih preporuka

Br. prep.	Tekst preporuke	Status preporuke
1	Neophodno je da Agencija što prije okonča aktivnosti na sačinjavanju novog prijedloga pravilnika o unutarnjem ustroju i sistematizaciji, i isti uputi Vijeću ministara BiH na usvajanje.	P
2	Preporučujemo donošenje internih akata koji uređuju oblast informacijskih tehnologija u Agenciji.	N
3	Agencija treba internim aktima utvrditi način i iznos davanja/primanja darova, te uspostavljanje evidencija o istim.	N
4	Agencija je dužna dosljedno primjenjivati odredbe Metodologije za raspoređivanje uposlenog unutar platnog razreda, koje definiraju da se po osnovu stjecanja višeg stupnja naučnog zvanja ne može napredovati više puta.	N
5	Agencija je dužna voditi uredne evidencije o korištenju vozila kako bi se osigurala puna transparentnost namjenskog korištenja službenih vozila.	P
6	Agencija je dužna dosljedno primjenjivati zakonske odredbe koje reguliraju umirovljenje državnih službenika u institucijama Bosne i Hercegovine.	P
7	Agencija je dužna uspostaviti rad u instituciji na način da uposleni obavljaju poslove u skladu s rješenjem/ugovorom o radu, kako je predviđeno Pravilnikom o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta.	P
8	Preporučujemo Agenciji da, u skladu sa zakonskim propisima koji reguliraju područje obveznih i radnih odnosa, ugovore o djelu zaključuje u iznimnim i opravdanim slučajevima i to za konkretne poslove koji nisu redoviti i sistematizirani poslovi.	P
9	Agencija treba osigurati da osobe angažirane putem ugovora o djelu, u svim slučajevima, izrađuju izvješća o obavljenim poslovima.	N
10	Agencija treba prilikom pokretanja nabave vozila definirati minimalno razdoblje trajanja garancije na vozilo propisano Pravilnikom o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH.	N
11	Agencija je dužna prilikom pokretanja nabave vozila definirati tehničke karakteristike traženog vozila na način da se osigura aktivna i pravična konkurencija.	P
12	Agencija je dužna evaluaciju ponuda vršiti u skladu sa zahtjevima traženim tenderskom dokumentacijom, s obzirom na to da se radi o uvjetima koje je samo ugovorno tijelo postavilo.	P
13	Potrebno je prilikom pripreme tenderske dokumentacije za nabavu usluga IT održavanja mrežne i serverske opreme osigurati da traženi uvjeti srazmjerno odgovaraju predmetu i vrijednosti nabave u cilju stvaranja preduvjeta za aktivnu i pravičnu konkurenciju.	N
14	Uzimajući u obzir promjenjivost tržišnih cijena goriva, Agencija treba utvrditi kontrolni mehanizam za provjeru cijena goriva koje isporučuje dobavljač.	N
15	Agencija treba osigurati da se sva eventualna produženja rokova realizacije ugovora dokumentiraju odgovarajućim suglasnostima s obrazloženjima o opravdanosti istih, i da se u takvim slučajevima osigura produženje bankarske garancije za dobro izvršenje ugovora.	P

Status: N-nova, P-ponovljena⁴

⁴ Nerealizirane preporuke iz prethodnog razdoblja su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

IV. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

1. PREDMET I CILJ REVIZIJE

Predmet revizije su finansijska izvješća Agencije za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijska izvješća pouzdana i odražavaju li bilance u cijelosti rezultate poslovanja. Također, cilj revizije je procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkciju unutarnje revizije.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

2. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA

U prethodnom Izvješću o obavljenj finansijskoj reviziji Agencije (za 2022. godinu) Ured za reviziju izrazio je mišljenja i to:

- pozitivno mišljenje o finansijskim izvješćima i
- pozitivno mišljenje o usklađenosti sa skretanjem pozornosti na:
 - *neusklađenost Pravilnika o unutarnjem ustroju Agencije s odredbama važećih odluka Vijeća ministara BiH;*
 - *angažman osoba putem ugovora o djelu u kontinuitetu tijekom godine za obavljanje poslova sistematiziranih radnih mjesta, kao i poslova koji nisu u opisu postojećih radnih mjesta, a trajnog su karaktera;*
 - *nepravilnosti i nedostatke u pojedinačnim postupcima javnih nabava.*

U Izvješću za 2022. godinu su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti. Preporuke iz izvješća prethodnih godina čija je realizacija bila u tijeku nisu ponovljene u Izvješću za 2022. godinu, ali se njihova realizacija, kao i realizacija preporuka koje nisu mogle biti ocijenjene, kontinuirano prati. Utvrdili smo kako je Agencija u 2023. godini od ukupno 20 prethodno danih preporuka, realizirala 10, osam preporuka nije realizirala, a dvije preporuke su ocijenjene kao nerelevantne za daljnje praćenje.

U narednoj tablici prikazan je pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka.

Tablica 2. Detaljan pregled ocjene realizacije preporuka danih u 2022. godini

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2022. godinu	Status
1	Uspostavljeno je razdvajanje dužnosti prilikom unosa i odobravanja faktura za plaćanje u ISFU sustavu.	
2	Agencija je znatno smanjila broj upućivanja uposlenih na seminare koji se organiziraju izvan BiH.	
3	Za razliku od prethodne godine, nismo uočili slućajeve kombiniranja službenog puta s privatnim posjetom, a prilikom odobravanja službenih putovanja (za testirani uzorak) su se prilagala pozivna pisma i uzimali u obzir troškovi i trajanje službenog putovanja.	

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2022. godinu	Status
4	Agencija nije u potpunosti osigurala uredne evidencije o korištenju službenih vozila.	✗
5	Agencija je proaktivno djelovala i više puta upućivala Vijeću ministara BiH informaciju o završenom višegodišnjem projektu „Popis stanovništva, kućanstava i stanova u BiH 2013. godine“ s tim da ista, ni nakon tri razmatranja, nije usvojena.	✓
6	Razrješenje državnih službenika se nije, u svim slučajevima, vršilo na dan ispunjavanja zakonskih uvjeta za umirovljenje vezano za godine života.	✗
7	U Agenciji još uvijek ima određeni broj uposlenih koji imaju rješenje za jedno radno mjesto, a stvarno obavljaju poslove drugog radnog mjesta u drugoj organizacijskoj jedinici.	✗
8	I dalje je prisutna praksa angažiranja osoba po osnovu ugovora o djelu za obavljanje poslova sistematiziranih radnih mjesta i poslova koji nisu u opisu postojećih radnih mjesta, a trajnog su karaktera.	✗
9	Prilikom evaluacije ponuda kod nabave računalne opreme prihvaćene su ponude koje u potpunosti ne zadovoljavaju uvjete postavljene tehničkom specifikacijom.	✗
10	Rokovi isporuke kod nabave računalne opreme su bili vezani za potpisivanje ugovora.	✓
11	Nismo se uvjerali kako su prilikom nabave službenih vozila definirane tehničke karakteristike vozila na način koji osigurava aktivnu i pravičnu konkurenciju.	✗
12	Agencija je nabavu promotivnog i protokolarnog materijala odvojila od klasične usluge tiskanja.	✓
13	Procedura nabave usluga produženja licenci je započeta u prvom kvartalu 2024. godine i donesena je Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača.	✓
14	Agencija je provela proceduru nabave održavanja vozila na temelju ukupne ponude koja pored usluge, sadrži i materijal i rezervne dijelove.	✓
15	Osigurana su sadržajna obrazloženja za iskazane potrebe provedbe testiranih procedura javnih nabava.	✓
16	Agencija je vršila produžavanje rokova zadnje faze realizacije ugovora (usluge instalacije, konfiguracije i migracije podataka) bez zvaničnog pismenog odobrenja.	✗

Tablica 2a. Detaljan pregled ocjene realizacije preporuka danih u ranijim godinama

Br. prep.	Preporuke iz prethodnih izvješća	Status
1/2020	Agencija još uvijek nije okončala aktivnosti na usuglašavanju Prijedloga pravilnika o unutarnjem ustroju s mišljenjima mjerodavnih institucija, nakon čega bi isti trebao bio poslan Vijeću ministara BiH na razmatranje i usvajanje.	✗
9/2020	S obzirom na to da Agencija posljednje tri godine nije imala nabave po kriteriju ekonomski najpovoljnije ponude ocjenjujemo da preporuka vezana za potrebu preispitivanja opravdanosti korištenja potkriterija „rok plaćanja“ više nije relevantna.	Ⓜ
4/2021	U tijeku 2023. godine se naplata sredstava od osiguravajuće kuće nakon nastanaka štetnih događaja na vozilu vršila putem Jedinstvenog računa trezora BiH.	✓
5/2021	Preporuka vezana za raspisivanje javnog oglasa za prijem državnih službenika prema odredbama članka 32a. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH nije relevantna za daljnje praćenje s obzirom na to da je Agencija za državnu službu BiH donijela novi podzakonski akt koji definira predmetnu materiju.	Ⓜ

Status: ✓ realizirana preporuka⁵, ✗ nerealizirana preporuka⁶, Ⓜ preporuka koja nije mogla biti ocijenjena u revidiranom razdoblju ili nije relevantna za daljnje praćenje⁷.

⁵ Realizirane su aktivnosti navedene u preporuci.

⁶ Nisu poduzimane aktivnosti na realizaciji preporuke, te je stoga u ovom Izvješću ponovljena preporuka za predmetni proces.

⁷ Preporuka nije mogla biti ocijenjena u ovom ciklusu revizije, ali će biti ocijenjena kad se za to steknu uvjeti ili nije relevantna za daljnje praćenje jer realizacija ne ovisi o instituciji.

3. DJELOKRUG, USTROJSTVO I RUKOVOĐENJE

Agencija je samostalna upravna organizacija koja je, Zakonom o statistici Bosne i Hercegovine⁸, nadležna za obradu, distribuciju i utvrđivanje statističkih podataka Bosne i Hercegovine. Agencija vrši međunarodno predstavljanje po pitanju statistike i surađuje s donatorima, prikuplja, obrađuje i distribuira statističke podatke Bosne i Hercegovine u skladu s međunarodno prihvaćenim standardima na temelju podataka koje dostavljaju entitetski zavodi i podataka koje neposredno prikupi Agencija, podstiče suradnju između entitetskih zavoda itd. Sjedište Agencije je u Sarajevu, a uspostavljena je podružnica u Brčko distriktu BiH.

Agencijom rukovodi ravnateljica, s tim da ravnateljica Agencije ima dvoje zamjenika. Rukovodstvo je imenovano na mandatno razdoblje od četiri godine, počev od 25.3.2021. godine⁹.

Zakonom o statistici BiH je osnovano Vijeće za statistiku BiH. Isto daje mišljenje u svezi s pripremom i realizacijom Programa, funkcioniranjem i daljnjim razvojem statistike Bosne i Hercegovine. Po službenoj dužnosti, Vijeće za statistiku BiH sačinjavaju ravnatelj Agencije i njegovi zamjenici, ravnatelji entitetskih zavoda, rukovoditelj podružnice Brčko distrikta, guverner Centralne banke BiH (odnosno njegov predstavnik)¹⁰ i ministar financija i trezora BiH (odnosno njegov predstavnik)¹¹. Vijeće također sačinjavaju tri člana iz reda davatelja i korisnika podataka koji su priznati radnici u oblastima statistike, ekonomskih nauka odnosno biznisa. Ova tri člana imenuje Vijeće ministara BiH na prijedlog ministra civilnih poslova na razdoblje od najviše četiri godine.

Razdoblje na koje su imenovani prethodni članovi Vijeća za statistiku BiH iz reda davalaca i korisnika podataka isteklo je koncem 2020. godine i od tada je Vijeće za statistiku BiH funkcioniralo bez tri člana. U tijeku 2023. godine su održane dvije sjednice Vijeća za statistiku BiH. Novi članovi Vijeća za statistiku BiH su imenovani 27.11.2023. godine¹² o čemu je Agencija zvanično obaviještena u 2024. godini.

Pravilnik o unutarnjem ustroju i sistematizaciji:

Unutarnji ustroj i način rada Agencije utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjem ustroju i sistematizaciji iz 2008. godine. Organizacijska struktura obuhvaća osam sektora, jedan odjel i podružnicu Brčko distrikt. Pravilnikom su sistematizirana radna mjesta za 192 izvršitelja.

Agencija je bila u obvezi, kao i ostale institucije Bosne i Hercegovine, da do konca travnja 2014.

Pravilnik o unutarnjem ustroju Agencije nije usklađen s relevantnim odlukama Vijeća ministara BiH.

godine uskladi Pravilnik s odredbama Odluke o načelima za utvrđivanje unutarnjeg ustroja tijela uprave Bosne i Hercegovine¹³ i Odluke o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama Bosne i

⁸ Službeni glasnik BiH, broj: 26/04 i 42/04

⁹ Službeni glasnik BiH, broj: 22/21

¹⁰ Predstavnik Centralne banke BiH je imenovan 30.4.2021. godine

¹¹ Predstavnik Ministarstva financija i trezora BiH je imenovan 6.10.2021. godine

¹² Službeni glasnik BiH, broj: 87/23

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 30/13

Hercegovine¹⁴. Navedene odluke su donesene u cilju harmonizacije i primjene istih načela¹⁵ u tijelima uprave Bosne i Hercegovine kada se radi o načinu unutarnjeg ustroja, razvrstavanja i opisa radnih mjesta. Međutim, i pored određenih aktivnosti Agencije, poduzetih tijekom prethodnih godina, isto još uvijek nije izvršeno.

Naime, rukovodstvo Agencije imenovano 2021. godini započelo je aktivnosti na sačinjavanju novog prijedloga sistematizacije.

Agencija je u 2023. godini pribavila mišljenja mjerodavnih institucija na novi Nacrt pravilnika o unutarnjem ustroju. Mišljenja sadrže određene primjedbe na dostavljeni materijal tako da postoji potreba za određenim korekcijama. Ured za zakonodavstvo BiH je, 4.7.2023. godine, skrenuo pozornost na potrebu korigiranja dijelova teksta za više radnih mjesta i sl., dok se u mišljenju Ministarstva pravde BiH od 28.7.2023. godine navodi potreba korekcije u nazivima odjela i odsjeka, organizacijskoj strukturi podružnice Brčko distrikt itd. Ministarstvo financija i trezora BiH je, u svom mišljenju, od 31.10.2023. godine, navelo, između ostalog, da nisu dostatno obrazložene potrebe za povećanjem broja radnih mjesta za 25 u odnosu na postojeću sistematizaciju i da nema dostatno podataka kako bi moglo dati konačno mišljenje, te nalaže Agenciji da isti korigira i dostavi ponovo na mišljenje.

Agencija vrši određene analize pribavljenih mišljenja, ali nije sačinila novi prijedlog akta koji je korigiran prema sugestijama mjerodavnih institucija. Analizirajući dinamiku aktivnosti na izradi novog Nacrta pravilnika o unutarnjem ustroju Agencije možemo konstatirati da se ista odvija veoma sporo.

Također, napominjemo kako je neophodno odredbama pravilnika o unutarnjem ustroju Agencije riješiti dvojbe oko organizacije podružnice Brčko distrikta i statusa rukovoditelja. Naime, člankom 9. Zakona o statistici BiH je definirano da se rukovoditelj Ekspoziture Brčko imenuje na razdoblje od četiri godine ukoliko nije drugačije utvrđeno Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH, a važećim Pravilnikom Agencije iz 2008. godine je definirano da rukovoditelj Podružnice Distrikt Brčko ima status rukovodećeg državnog službenika.¹⁶

PREPORUKA 1

Neophodno je da Agencija što prije okonča aktivnosti na sačinjavanju novog prijedloga pravilnika o unutarnjem ustroju i sistematizaciji i isti uputi Vijeću ministara BiH na usvajanje.

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Agencija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

¹⁴ Službeni glasnik BiH, broj 30/13, 67/15 i 51/18

¹⁵ Načela racionalizacije, funkcionalnosti, vertikalne i horizontalne povezanosti, harmonizacije osnovnih elemenata unutarnjeg ustroja, fleksibilnosti unutarnjeg ustroja i dostupnosti.

¹⁶ U rješenju o imenovanju osobe koja trenutno radi na predmetnoj poziciji iz 2008. godine stoji da se imenuje na poziciju rukovoditelja podružnice Brčko - pomoćnika ravnatelja Agencije nakon provedene natječajne procedure propisane člankom 32a. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH i pribavljenom mišljenju Agencije za državnu službu BiH od 25.9.2008. godine. Predmetno rješenje nam nije prezentirano.

Financijsko upravljanje i kontrola:

Zakon o financiranju institucija BiH¹⁷ uređuje oblast financijskog upravljanja i kontrole (FUK). Ovim zakonom financijsko upravljanje i kontrola definirano je kao sveobuhvatan sustav politika, procedura i aktivnosti koji uspostavlja i za koji je odgovoran rukovoditelj institucije. Sustav financijskog upravljanja i kontrole zasniva se na upravljanju rizicima i pruža razumno uvjeravanje da će ciljevi institucije biti ostvareni na pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način.

Agencija je ažurirala osnovne dokumente uspostavljanja sustava financijskog upravljanja i kontrole (Mapa poslovnih procesa i Registar rizika). Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH¹⁸ je dostavljeno Godišnje izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu u kojem su, između ostalog, navedene mjere koje Agencija planira poduzeti za daljnji razvoj financijskog upravljanja i kontrole po svakoj COSO komponenti.

Ističemo da se u godišnjim izvješćima o financijskom upravljanju i kontroli u dijelu planiranih mjera za unapređenje ovog sustava zadnjih par godina prenosi i planira, ali ne realizira mjera koja predviđa donošenje internih akata vezanih za informacijske sustave i sigurnosne politike s obzirom na to da Agencija nema donesene interne akte koji uređuju ovu oblast. Napominjemo, da je Vijeće ministara BiH prethodnih godina donijelo određene smjernice za upravljanje informacijskom sigurnošću u institucijama BiH. S obzirom na opseg opreme i važnost baza podataka koje se pohranjuju i čuvaju na serverima Agencije smatramo kako je veoma bitno definirati unutarnje kontrole i sigurnosne protokole u skladu sa smjernicama i najboljim praksama.

PREPORUKA 2

Preporučujemo donošenje internih akata koji uređuju oblast informacijskih tehnologija u Agenciji.

Funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola:

Na temelju provedene revizije utvrdili smo kako sustav unutarnjih kontrola u Agenciji, generalno gledano, nije na zadovoljavajućoj razini i kako postoji prostor za unapređenjem. Konstatirani su nedostaci i slabosti u različitim segmentima poslovanja koji su bili predmet revizije (organizacija, ugovori o djelu, javne nabave, uporaba službenih vozila i dr.), što je detaljno opisano u pojedinačnim točkama Izvješća. Za unapređenje procesa smo dali odgovarajuće preporuke, s tim da se određeni nedostaci i nepravilnosti ponavljaju već duži niz godina uz konstatirana manja poboljšanja. Agencija je poduzimala određene aktivnosti, ali potrebno je uložiti dodatne napore kako bi se realizirale sve dane preporuke i unaprijedio sustav unutarnjih kontrola.

¹⁷ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13 i 38/22

¹⁸ Navedena Jedinica ima obvezu sačinjavati i Vijeću ministara BiH dostavljati konsolidirano godišnje izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH koje sadrži informacije o stupnju uspostavljanja, napretku, stanju i aktivnostima koje su u izvještajnom razdoblju realizirane u oblasti razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola, kao i o planovima za budući razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama BiH.

Nadalje, postupcima revizije smo uočili manje slabosti u funkcioniranju unutarnjih kontrola u Agenciji koje se odnose na sljedeće:

Protokolarni troškovi u 2023. godini su iznosili 1.037 KM, a odnose se na nabavu darova za posjete izaslanstvima. Internim aktima nije propisano primanje, davanje i iznosi darova koji se mogu odobriti/primiti. Također, konstatirali smo kako Agencija nije uspostavila interne evidencije o danim i primljenim poklonima u skladu s pozitivnom praksom i načelom transparentnosti.

PREPORUKA 3

Agencija treba internim aktima utvrditi način i iznos davanja/primanja darova, te uspostavljanje evidencija o istim.

Uvidom u finansijsku dokumentaciju smo uočili kako se u određenim slučajevima koristi otisak faksimila umjesto vlastoručnog potpisa ravnateljice. Uporaba faksimila definirana je člancima 62. do 71. Naputka o načinu vršenja uredskog poslovanja u institucijama BiH¹⁹. Prema raspoloživim informacijama, Agencija je tek od rujna 2023. godine uspostavila Knjigu uporabe faksimila s tim da se ista nije vodila, u svim slučajevima, u skladu s predmetnim Naputkom, a u privitku nisu sadržane kopije dokumenata na kojima je stavljen faksimil kao sastavni dio evidencija. Naime, postojanje ažurnih evidencija uporabe faksimila su pretpostavka za pouzdan način utvrđivanja da je rukovoditelj institucije upoznat i suglasan sa sadržajem akata na kojima je otisak faksimila.

5. PRORAČUN AGENCIJE ZA 2023. GODINU

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2023. godinu²⁰, Agenciji su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 6.386.000 KM (tekući izdaci 6.116.000 KM, kapitalni izdaci 70.000 KM i transfer-donacija Vlade Brčko distrikta u iznosu od 200.000 KM)²¹. Agencija raspolaže sredstvima Vlade Brčko distrikta tek kada ista budu uplaćena²².

Tijekom godine izvršena su usklađivanja proračuna koja se odnose na sljedeće:

- sredstva višegodišnjeg projekta prenesena iz prethodnog razdoblja u iznosu od 117.573 KM;
- sredstva novčanih donacija prenesena iz prethodnog razdoblja u iznosu od 634.588 KM i uplaćena u tekućoj godini u iznosu od 99.161 KM²³;
- ostvareni prihodi po osnovu naplate štete od osiguravajućeg društva u iznosu od 14.789 KM;
- ostvareni primitak od prodaje dva službena vozila u iznosu od 44.060 KM.

¹⁹ Službeni glasnik BiH, broj 74/14, 7/16, 52/16

²⁰ Službeni glasnik BiH, broj 22/23

²¹ Do usvajanja proračuna za 2023. godinu, Agencija je raspolagala sredstvima odobrenim prema Instrukciji o privremenom financiranju institucija BiH za razdoblje siječanj - ožujak 2023. godine, broj: 05-16-2-8338-2/22 od 28.12.2022. godine, koju je donio ministar financija i trezora Bosne i Hercegovine.

²² Sporazumom o preuzimanju poslova, opreme, finansijskih sredstava i uposlenih Biroa za statistiku Brčko distrikta BiH od 22.12.2005. godine (Službeni glasnik BiH, broj 10/06) i Aneksom sporazuma od 25.4.2018. godine, zaključenim između Agencije i Vlade Brčko distrikta BiH je definirano da će Vlada Brčko distrikta uplaćivati godišnje 200.000 KM.

²³ Pored navedenog iznosa, u tijeku 2023. godine je Vlada Brčko distrikta uplatila 200.000 KM u skladu sa Sporazumom o preuzimanju poslova, opreme, finansijskih sredstava i uposlenih Biroa za statistiku Brčko distrikta BiH od 22.12.2005. godine (Službeni glasnik BiH, broj 10/06) i Aneksom sporazuma od 25.4.2018. godine, između Agencije i Vlade Brčko distrikta BiH. Iznos se planira zakonom o proračunu.

Prema navedenom, Agencija je u 2023. godini raspolagala sredstvima u ukupnom iznosu od 7.296.171 KM.

Agencija je izvršila prestrukturiranje rashoda proračuna koje je odobrilo Ministarstvo financija i trezora BiH²⁴ u ukupnom iznosu od 90.940 KM. Prestrukturiranjem su povećani putni troškovi za 10.000 KM, izdaci za energiju i komunalne usluge za 12.000 KM, izdaci za usluge prijevoza i goriva za 7.000 KM, ugovorene i druge posebne usluge za 10.000 KM i nabava opreme za 90.949 KM, a smanjene su bruto plaće i naknade za 129.940 KM. Naime, s obzirom na to da je Agencija planirala sredstva za 117 uposlenih (ovim brojem je obuhvaćeno i dvoje uposlenih koji odsustvuju iz državne službe po osnovu imenovanja na izvršne funkcije) i da su u tijeku 2023. godine u prosjeku isplaćivane plaće za 105 uposlenih, na poziciji bruto plaća i naknada je bio osiguran određen višak sredstava koji je putem prestrukturiranja prenesen na naprijed navedene pozicije.

6. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Agencija je sačinila Godišnje finacijsko izvješće za 2023. godinu i dostavila ga nadležnim tijelima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Korekcija dijela Godišnjeg finacijskog izvješća je izvršena 8.4.2024. godine. Analizom bilješki uz finacijska izvješća konstatirano je kako su sačinjene prema Pravilniku o finacijskom izvješćivanju institucija BiH²⁵.

6.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbrojno, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2023. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 6.281.997 KM, što je za 1.014.174 KM manje u odnosu na raspoloživi (korigirani) proračun za 2023. godinu.

Vrijednosno značajni rashodi iz proračuna za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (4.273.686 KM), naknade troškova uposlenih (540.850 KM), putne troškove (99.974 KM), izdatke za energiju i komunalne usluge (85.579 KM), unajmljivanje imovine i opreme (227.166 KM)²⁶ i ugovorene i druge posebne usluge (107.300 KM).

Ostali značajni rashodi odnose se na programe koji se realiziraju iz novčanih donacija-transfera iz inozemstva i transfera od nižih razina vlasti (558.416 KM)²⁷.

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u prilogu Izvješća.

U daljnjem tekstu navodimo nalaze revizije po pojedinim procesima.

²⁴ Odluka broj: 05-16-2-8003-2/23 od 16.11.2023. godine

²⁵ Službeni glasnik BiH, broj 25/15, 91/17 i 2/24

²⁶ Ukupno ostvareni izdaci za unajmljivanje prostora i zgrada iznose 223.844 KM i isti su u najvećoj mjeri obuhvatali izdatke za zakup za smještaj dijela uposlenih Agencije u Sarajevu ukupne površine od 945 m². Plaćala se mjesečna naknada u iznosu od 17.690 KM zakupodavcu na temelju potpisanog ugovora iz 2015. godine koji je važio do 1.12.2023. godine. Agencija je provela novu proceduru nabave usluga zakupa koja je izuzeta iz Zakona o javnim nabavama s tim da je javni poziv za zakup poslovnog prostora bio objavljen u tri dnevne novine i na njejoj internetskoj stranici. Potpisan je četvorogodišnji ugovor, 8.11.2023. godine, za zakup poslovnog prostora ukupne kvadrature 762,48 m² uz mjesečnu naknadu u iznosu od 29.250 KM, počev od 1.12.2023. godine.

²⁷ Realizacija rashoda u 2023. godini financiranih iz donacija Vlade Brčko distrikta iznosi 362.808 KM, iz „Ostalih donacija“ iznosi 195.010 KM, iz programa Kemikalije i otpad iznosi 501 KM i iz programa Anketa o obrazovanju odraslih iznosi 98 KM.

6.1.1. Bruto plaće

Revizijom izdataka u okviru pozicije bruto plaća utvrđene su sljedeće nepravilnosti i nedostaci:

Raspoređivanje uposlenih unutar platnih razreda: U 2023. godini je, primjenom Metodologije za raspoređivanje uposlenog unutar platnog razreda²⁸, 45 uposlenih Agencije napredovalo unutar platnih razreda i to 43 osobe po osnovu ocjene rada, jedna po osnovu stjecanja višeg stupnja stručnog zvanja, a jedna po oba prethodno navedena osnova.

Tijekom revizije smo konstatirali da je jedan uposleni unaprijeđen u viši platni razred po osnovu stjecanja višeg stupnja stručnih ili naučnih zvanja, na prvobitnom radnom mjestu i na novom radnom mjestu na koje je unaprijeđen putem internog natječaja u 2023. godini. Prema članku 6. stavak (8) Metodologije za raspoređivanje uposlenog unutar platnog razreda i mišljenju Ministarstva financija i trezora BiH po jednom osnovu uposleni napreduje u jedan viši unutarnji platni razred i po tom osnovu više ne može napredovati. Dakle, Agencija prilikom pomjeranja uposlenog u viši unutarnji platni razred, u konkretnom slučaju, nije pravilno primijenila odredbe Metodologije za raspoređivanje uposlenog unutar platnog razreda, jer je dva puta izvršila pomjeranje po istom osnovu.

PREPORUKA 4

Agencija je dužna da dosljedno primjenjuje odredbe Metodologije za raspoređivanje uposlenog unutar platnog razreda, koje definiraju da se po osnovu stjecanja višeg stupnja naučnog zvanja ne može napredovati više puta.

6.1.2. Izdaci za uporabu vozila

Ukupni izdaci za uporabu službenih vozila u 2023. godini iznose 66.684 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 28.483 KM. Značajni izdaci se odnose na izdatke za gorivo (25.060 KM), materijal i usluge za održavanje vozila (22.790 KM) i autogume (8.146 KM).

Prema Pravilniku Vijeća ministara BiH o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine²⁹, Agencija na raspolaganju ima četiri službena vozila. U kolovozu 2023. godine je donesen novi interni Pravilnik o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila. Pravo na korištenje službenog vozila u kontinuitetu 24 sata dnevno ostvaruju ravnateljica i zamjenici ravnateljice na temelju Odluke iz srpnja 2023. godine. Službenim vozilima kojima raspolažu zamjenici ravnateljice Agencije upravljaju vozači koji su angažirani putem ugovora o djelu. Koncem 2023. godine su prodana dva službena vozila i nabavljena dva nova.

Agencija je raspolagala iznajmljenim vozilom za potrebe zamjenika ravnateljice u studenom i prosincu 2023. godine jer je u tijeku bila prodaja i kupovina novog vozila. Troškovi iznajmljivanja vozila su bili 3.042 KM. Za navedeno vozilo nisu vođene dnevne evidencije o korištenju vozila s tim da je Agencija snosila troškove goriva. Odredbama Pravilnika Vijeća ministara BiH nije utvrđeno pravo institucija BiH na korištenje unajmljenih vozila.

²⁸ Službeni glasnik BiH, broj 6/12 i 76/20

²⁹ Službeni glasnik BiH, broj 34/23

Analizom putnih naloga za uporabu službenih vozila smo utvrdili kako je bilo slučajeva da se iskazuje loko vožnja za dnevne relacije preko 100 km, da mjesečni putni nalozi za jedno vozilo ne sadrže evidencije o utrošku goriva koji trebaju biti ovjereni potpisom i žigom izabranog dobavljača za nabavu goriva i da za jedno vozilo nisu uneseni podaci o stanju prijeđenih km u momentu sipanja goriva. U manjem broju slučajeva su za istu relaciju evidentirane znatne razlike u prijeđenoj kilometraži. Također, u putnim nalogima nisu navedene napomene u slučajevima štetnih događaja na službenom vozilu i bilo je korištenje vozila u dane vikenda. Za dva vozila je ukinuta praksa korištenja TAG³⁰ uređaja za plaćanje putarina, s tim da smo prethodnih godina konstatirali određena neslaganja evidencija o putarinama s podacima o dnevnom korištenju vozila u putnim nalogima.

PREPORUKA 5

Agencija je dužna voditi uredne evidencije o korištenju vozila kako bi se osigurala puna transparentnost namjenskog korištenja službenih vozila.

Prema raspoloživim informacijama, u tijeku 2023. godine su bile dvije štete na službenom vozilu. Po osnovu odštetnih zahtjeva je naplaćen ukupan iznos od 14.789 KM od osiguravajuće kuće putem Jedinstvenog računa trezora. Vozilom je upravljao vozač angažiran putem ugovora o djelu. *Internim pravilnikom Agencije je utvrđeno kako svaku štetu, uzrok i vrstu popravka ustanovljava povjerenstvo, koje imenuje ravnatelj Agencije, i sačinjava zapisnik, te se kod utvrđene činjenice u zapisniku kod konstatirane odgovornosti vozača, odnosno uposlenika koji je upravljao službenim vozilima kao dokaz mogućem stegovnom postupku. Međutim, internim aktom nije definiran način utvrđivanja odgovornosti prilikom nastanka štete na službenim vozilima kojima upravljaju osobe koje nisu uposlenici Agencije (angažirani putem ugovora o djelu) i namirenja štete, jer je jedina predviđena moguća mjera stegovni postupak koji je primjenljiv samo za uposlenike i državne službenike u institucijama BiH u skladu s važećim zakonskim i podzakonskim aktima.*

6.1.3. Višegodišnji projekt

Ukupna raspoloživa sredstva za višegodišnji projekt iskazana su u iznosu od 117.573 KM s tim da u tekućoj godini nije bilo realizacije. Naime, Agencija je 2021. godine, nakon pribavljanja pozitivnih mišljenja od Ministarstva financija i trezora BiH i Ureda za zakonodavstvo BiH, uputila Vijeću ministara BiH informaciju o završenom višegodišnjem projektu „Popis stanovništva, kućanstava i stanova u Bosni i Hercegovini 2013. godine“, s prijedlogom za zatvaranje projekta i korištenje preostalih neutrošenih sredstva za financiranje institucija BiH. Vijeće ministara BiH je koncem 2022. godine razmatralo predmetnu informaciju, ali predloženi zaključci nisu usvojeni. Također, informacija je ponovo razmatrana na 18. i 35. sjednici Vijeća ministara BiH, održanim 13.7.2023. godine i 11.1.2024. godine, bez usvajanja iste.

6.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2023. godine, iskazani su u iznosu od 368.304 KM, što je za 168.304 KM više u odnosu na prihode i primitke planirane za 2023. godinu.

³⁰ Beskontaktno elektroničko plaćanje putarine

Značajni prihodi odnose se na: primljene transfere od Brčko distrikta BiH (200.000 KM), uplate donatorskih sredstava iz inozemstva (99.161 KM) i primitke od prodaje prometnih vozila (44.060 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tablici III. u privitku Izvješća.

6.3. Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2023. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 596.802 KM. Ukupne obveze s izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 1.202.231 KM.

Značajne stavke bilance stanja odnose se na potraživanja od organa (94.237 KM)³¹, neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (502.270 KM), obveze prema dobavljačima (94.589 KM), obveze prema uposlenima (411.080 KM), razgraničeni rashodi (74.925 KM) i razgraničeni prihodi (94.237 KM).

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

7. UPOŠLJAVANJE I STATUS UPOSLENIH (ANGAŽIRANIH) OSOBA

Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2023. godinu odobreno je 117 uposlenih u Agenciji. Na 31.12.2023. godine bile su 103 uposlene osobe³², a prosječan broj uposlenih u 2023. godini za koje su isplaćene bruto plaće bio je 105.

7.1. Umirovljenje uposlenih

U tijeku 2023. godine su tri uposlena Agencije umirovljena nakon stjecanja zakonskih uvjeta vezano za godine života. Konstatirali smo kako je jedna državna službenica stekla zakonske uvjete za umirovljenje u listopadu 2023. godine, ali je razriješena dužnosti mjesec dana kasnije. S obzirom na to da je u članku 50. stavak 1. točka b. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH³³ definirano da radni odnos prestaje kada državni službenik navršši 65 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja ili 40 godina staža osiguranja neovisno o godinama života, možemo zaključiti kako je ovakav način umirovljenja državne službenice u suprotnosti s navedenom odredbom Zakona o državnoj službi u institucijama BiH. Ističemo kako smo i prethodne godine skretali pozornost Agenciji na potrebu dosljedne primjene naprijed navedenih zakonskih odredbi.

PREPORUKA 6

Agencija je dužna dosljedno primjenjivati zakonske odredbe koje reguliraju umirovljenje državnih službenika u institucijama Bosne i Hercegovine.

³¹ Vlada Brčko distrikta je, po osnovu Sudbene nagodbe od 6.11.2023. godine, sredstva duga u iznosu od 94.237 KM uplatila početkom 2024. godine na Jedinствeni račun trezora. Iskazana potraživanja su knjigovodstveno zatvorena u Glavnoj knjizi Agencije u 2024. godini.

³² U Pregledu dinamike upošljavanja (Obrazac 4.1. godišnjeg financijskog izvješća) prikazan je broj od 105 uposlenih, u koji su uključeni i uposleni koji koriste odsustvo iz državne službe zbog imenovanja na izvršne funkcije drugih razina vlasti još od 2015. i 2017. godine.

³³ Službeni glasnik BiH, broj 12/02, 19/02, 8/03, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 50/08, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17

7.2. Raspoređivanje uposlenih

Procesom revizije je utvrđeno da 12 uposlenih Agencije ima rješenje za jedno radno mjesto, a stvarno obavlja poslove drugog radnog mjesta, ili iste poslove u drugoj organizacionoj jedinici. Navedene osobe nemaju rješenja od rukovodstva Agencije o privremenom raspoređivanju na drugo radno mjesto. Ističemo kako je jedna osoba u tijeku 2023. godine, nakon provedenog javnog natječaja, zasnovala radni odnos u Sarajevu, ali je zatim raspoređena da obavlja poslove sličnog radnog mjesta u podružnici u Brčkom pa se nameće pitanje o stvarnoj potrebi za radnim mjestom za koje je raspisan javni oglas. Obrazloženje za navedeno stanje, prema informacijama dobivenim u Agenciji, je da važeća sistematizacija radnih mjesta ne odgovara stvarnim potrebama Agencije. Međutim, aktivnosti Agencije na izradi nove sistematizacije traju duže vremensko razdoblje i još uvijek nisu okončane (vidjeti točku 3.1. Izvješća).

PREPORUKA 7

Agencija je dužna uspostaviti rad u instituciji na način da uposleni obavljaju poslove u skladu s rješenjem/ugovorom o radu, kako je predviđeno Pravilnikom o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta.

7.3. Ugovori o djelu

Izdaci po osnovu ugovora o djelu, iz proračuna neposredne potrošnje, u 2023. godini su realizirani u neto iznosu od 70.205 KM i manji su u odnosu na prethodnu godinu za 9.194 KM. Tijekom godine je bilo angažirano ukupno 14 izvršitelja i to:

Sedam izvršitelja je bilo angažirano na poslovima održavanja čistoće, održavanja objekta (portir) i vozača zamjenika ravnateljice, koji nisu sistematizirani važećim Pravilnikom o unutarnjem ustroju, uz mjesečnu naknadu u rasponu od 600 KM do 1.100 KM. Za pojedine je angažman u kontinuitetu bio prisutan i prethodnih godina.

Sedam izvršitelja je bilo angažirano na poslovima koji se odnose na sistematizirana radna mjesta ili na poslovima koji po opisu iz ugovora o djelu odgovaraju poslovima iz nadležnosti Agencije, uz mjesečne naknade u rasponu od 1.100 KM do 1.380 KM. Od toga, tri osobe su u međuvremenu zasnovale stalni radni odnos u Agenciji nakon provedenog javnog oglasa.

Prema članku 600. Zakona o obveznim odnosima³⁴, ugovorom o djelu poslenik (poduzimač, izvođač radova) se obvezuje obaviti određeni posao, kao što je izrada ili popravak neke stvari ili izvršenje nekog fizičkog ili intelektualnog rada i sl., a naručilac se obvezuje da mu za to plati naknadu. Prema navedenom, ugovor o djelu se potpisuje s fizičkom osobom za konkretan posao koji predstavlja "zaokruženu" cjelinu i koji je ograničenog vremenskog trajanja.

Prema odredbama članka 54., 69. i 70. Zakona o upravi³⁵ poslove u tijelima uprave obavljaju državni i ostali službenici i uposlenici čiji se prijem u radni odnos, kao i ostvarivanje prava, obveza i odgovornosti uređuje Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH, Zakonom o radu u institucijama BiH³⁶ i drugim posebnim zakonima. Predmetnim zakonima nije predviđeno da

³⁴ Službeni list SFRJ, broj 29/1978, 39/1985, 45/1989 - odluka USJ i 57/1989; Službeni list RBiH, broj 2/1992, 13/1993 i 13/1994; Službeni glasnik RS, broj 17/93 i 3/96; Službene novine FBiH, broj 29/2003 i 42/2011

³⁵ Službeni glasnik BiH, broj 32/02, 102/09 i 72/17

³⁶ Službeni glasnik BiH, broj 26/04, 7/05, 48/05, 50/08, 60/10, 32/13, 93/17 i 59/22

se putem ugovora o djelu mogu obavljati poslovi iz nadležnosti institucija na sistematiziranim radnim mjestima utvrđenim pravilnikom o unutarnjem ustroju.

Dakle, angažman po osnovu ugovora o djelu je prisutan u dužem vremenskom razdoblju za obavljanje redovitih poslova koji se ponavljaju i poslova radnih mjesta utvrđenih pravilnikom o unutarnjem ustroju za posljedicu ima neusklađenost s propisima, odnosno netransparentno upošljavanje.

PREPORUKA 8

Preporučujemo Agenciji da, u skladu sa zakonskim propisima koji reguliraju područja obveznih i radnih odnosa, ugovore o djelu zaključuje u iznimnim i opravdanim slučajevima i to za konkretne poslove koji nisu redoviti i sistematizirani poslovi.

Revizorskim postupcima smo utvrdili kako vozači angažirani putem ugovora o djelu i osobe za održavanje čistoće ne sačinjavaju mjesečna izvješća o obavljenom, koja bi trebala biti odobrena od strane Agencije prije izvršenog plaćanja. Naime, ugovorom o djelu za angažman jednog vozača je definirana obveza da se pravi mjesečno izvješće o obavljenom poslu, dok ugovorom o djelu za angažman drugog vozača predmetna obveza nije definirana. Navedeno za posljedicu može imati da se mjesečna naknada isplati, a da ugovoreni posao nije izvršen.

PREPORUKA 9

Agencija treba osigurati da osobe angažirane putem ugovora o djelu, u svim slučajevima, izrađuju izvješća o obavljenim poslovima.

Također, iz sredstava Vlade Brčko distrikta je, u tijeku 2023. godine, po osnovu ugovora o djelu isplaćen iznos od 142.158 KM za angažman ukupno 36 osoba. Uglavnom su bili angažirani anketari iz različitih oblasti za koje se provode ankete. Pored anketara bila su angažirana tri IT suradnika, IT ekspert, osoba za poslove grafičkog dizajna, i osoba za poslove nauke i tehnologije, uz mjesečne naknade u rasponu od 730 KM do 1.461 KM. Neke od tih osoba su bile angažirane u kontinuitetu i tijekom prethodnih godina s tim da su tri osobe tijekom 2023. godine zasnovale radni odnos u Agenciji nakon provedenog javnog oglasa. Angažman jedne osobe je bio financiran dijelom godine iz sredstava Vlade Brčko distrikta, a drugim dijelom godine iz sredstava neposredne potrošnje.

Nadalje, iz sredstava „Ostale donacije“ je, u tijeku 2023. godine, po osnovu ugovora o djelu isplaćen iznos od 37.545 KM za angažman ukupno šest osoba. Od toga, pet eksperata iz različitih statističkih oblasti je bilo angažirano za poslove implementacije statističkih projekata uz isplatu ukupnih naknada u rasponu od 1.944 KM do 4.462 KM. Također, ističemo kako je bivša uposlenica Agencije, koja je umirovljena koncem 2022. godine, bila angažirana u kontinuitetu za poslove metodologije nacionalnih računa uz mjesečnu naknadu od 1.700 KM.

8. JAVNE NABAVE

Agencija je objavila Plan javnih nabava za 2023. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavama³⁷.

³⁷ Službeni glasnik BiH, broj 39/14 i 59/22

Prema prezentiranim podacima³⁸, Agencija je u 2023. godini provela 15 postupaka javnih nabava. Od navedenog broja, Agencija je provela dva otvorena postupka u vrijednosti od 171.036 KM³⁹, 12 konkurentskih postupaka u vrijednosti od 189.705 KM i jedan postupak u skladu s Aneksom II. u vrijednosti od 5.129 KM. Agencija je putem izravnog sporazuma izvršila nabave u vrijednosti od 80.689 KM.

Revizijom procedura javnih nabava iz uzorka utvrđena su odstupanja od zadanih kriterija kako slijedi:

8.1. Nabava vozila

Agencija je koncem 2023. godine provela otvoreni postupak javne nabave za dva službena vozila, podijeljen na lotove, čija je ukupna planirana vrijednost bila 111.111 KM. Prilikom pripremanja tenderske dokumentacije Agencija je istražila tržište u smislu da je pribavila informativne ponude (kataloge s cjenicima) od četiri dobavljača koji se bave prodajom vozila po kriteriju planirane vrijednosti nabave bez definiranih tehničkih zahtjeva. U tijeku postupka javne nabave uložena je žalba na tendersku dokumentaciju koja je usvojena⁴⁰. Izmijenjenu tendersku dokumentaciju su preuzela tri potencijalna ponuđača putem Portala javnih nabava.

Za svaki lot je dostavljena po jedna ponuda od istog dobavljača. Uočili smo da izmijenjenu tendersku dokumentaciju nije preuzeo ponuđač koji je dostavio ponude. U ponudi je priložen popunjen Nacrt ugovora po prvobitnoj tenderskoj dokumentaciji, a ne po izmijenjenoj verziji. Međutim, ugovor je zaključen po tekstu izmijenjene tenderske dokumentacije. Ponuđena su dva različita modela istog brenda, odnosno za lot 1 je ponuđeno vozilo marke Škoda Superb Style 2.0 TDI DSG u vrijednosti od 59.828 KM, a za lot 2 je ponuđeno vozilo marke Škoda Oktavija A8 STY 1.5 TSI DSG u vrijednosti od 47.170 KM. Povjerenstvo je ocijenilo kako predmetne ponude ispunjavaju sve uvjete tražene tenderskom dokumentacijom i zaključeni su ugovori.

Tenderskom dokumentacijom i zaključenim ugovorom je definirano da Agencija za isporučeno vozilo zahtijeva garanciju na vozilo u trajanju od minimalno tri godine ili 100.000 km s tim da se isto dokazuje izjavom ponuđača. Međutim, navedeno nije u skladu s člankom 4. Pravilnika o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH, koji definira da su prilikom utvrđivanja uvjeta nabave službenih vozila obvezni kvalifikacijski kriteriji garancija za razdoblje od minimalno četiri godine i plan održavanja koji uključuje troškove redovitih servisa u razdoblju važenja garancije, a minimalno za 120.000 prijeđenih kilometara. Uvidom u ponude smo konstatairali kako je ponuđač uz ponude dostavio dodatne izjave da izdaje garancije za motore ponuđenih vozila na pet godina, šasije 12 godina i lak 3 godine. Također, u obje ponude je dostavljen plan i cijene redovitih servisa za vozilo ponuđeno u lotu 2.

Analizom dostavljene ponude za lot 2 smo utvrdili kako je ponuđač ponudio vozilo briljant srebrene boje u odnosu na traženu crnu boju. Naime, navedeno povjerenstvo za javne nabave nije konstatairalo u zapisniku o ocjeni ponuda prilikom evaluacije ponuda. Usmeno smo dobili

³⁸ Podaci iz tabličnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije

³⁹ Svi iznosi u točki 8. Javne nabave su navedeni bez PDV-a.

⁴⁰ Žalba na tendersku dokumentaciju je bila vezana za primjedbu da su kaznene odredbe definirane u tenderskoj dokumentaciji i u nacrtu ugovora previsoke i da nisu u skladu sa Zakonom o obveznim odnosima (ugovorna kazna je bila 1 % vrijednosti ugovora za svaki dan kašnjenja umjesto 0,03 % vrijednosti naručene robe). Agencija je platila naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 658 KM.

obrazloženje da je povjerenstvo isto uočilo i telefonski iskomuniciralo s ponuđačem i dobilo uvjerenje da će vozilo biti isporučeno u crnoj boji kako je i izvršeno.

Postupcima revizije utvrđeno je da su tenderskom dokumentacijom definirane karakteristike koje ponuđeno vozilo treba ispunjavati na način da su korištena donja ograničenja u pogledu minimalnog zahtjeva osnovnih tehničkih karakteristika⁴¹. Agencija obrazlaže da su se prilikom definiranja zahtjeva pokušali stvoriti uvjeti da se nabavi najkvalitetnije vozilo prema dozvoljenim klasama koje su cjenovno uvjetovane. Međutim, za utvrđene minimalne zahtjeve kao što su visina vozila, međuosovinski razmak, zapremina prtljažnika i sl. ne postoje adekvatna obrazloženja kojima se doprinosi boljoj uporabljivosti vozila i neznatne razlike u definiranju istih mogu biti bitan faktor u ograničavanju ili omogućavanju aktivne konkurencije jer je svaki ponuđač obavezan ponuditi vozilo koje u potpunosti odgovara svim traženim zahtjevima ugovornog tijela bez obzira na definirani broj stavki.

Agencija nam je, u tijeku obavljanja revizije, dostavila obrazloženje da dva vozila mogu ispunjavati uvjete tražene tenderskom dokumentacijom uz napomenu da se vozilo Renault Talisman prestao proizvoditi 2022. godine⁴², a da vozilo Ford Mondeo IV Limuzina nije dostupno na BiH tržištu.

Dakle, nismo se mogli uvjeriti kako je predmetna nabava provedena uz poštovanje osnovnih načela Zakona o javnim nabavama BiH, a koji se odnose na aktivnu i pravičnu konkurenciju.

PREPORUKA 10

Agencija treba prilikom pokretanja nabave vozila definirati minimalno razdoblje trajanja garancije na vozilo propisano Pravilnikom o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH.

PREPORUKA 11

Agencija je dužna prilikom pokretanja nabave vozila definirati tehničke karakteristike traženog vozila na način da se osigura aktivna i pravična konkurencija.

8.2. Nabava računalne opreme

Agencija je provela nabavu računalne opreme (stolni računari i laptopi⁴³) putem otvorenog postupka procijenjene vrijednosti nabave u iznosu od 64.102 KM. U tijeku postupka javne nabave uložena je žalba na tendersku dokumentaciju koju je Agencija usvojila. Izmijenjenu tendersku dokumentaciju su preuzela 22 potencijalna ponuđača. Pristigle su četiri ponude za koje je povjerenstvo ocijenilo kako ispunjavaju sve tražene uvjete. Nakon provedene e-aukcije, s najpovoljnijim ponuđačem je zaključen ugovor u vrijednosti od 64.038 KM.

⁴¹ Za lot 1 je traženo: visina vozila minimalno 1460, zapremina motora minimalno 1950 ccm, međuosovinski razmak minimalno 2.840 mm, zapremina prtljažnika minimalno 610 litara, dizel, mjenjač automatski itd. Za lot 2 je traženo: visina vozila minimalno 1470, zapremina motora minimalno 1460 ccm, međuosovinski razmak minimalno 2.665 mm, minimalno zapremina prtljažnika 590 litara, benzin, mjenjač manualni itd.

⁴² U tenderskoj dokumentaciji je definirano da ponuđeno vozilo treba biti proizvedeno u 2023. godini.

⁴³ Nabava obuhvaća 20 desktop računala s monitorom i 7 laptopa.

Obrascem za cijenu ponude iz tenderske dokumentacije predviđeno je da se, pored cijene opreme, navede samo naziv ponuđenog modela opreme, bez navođenja osnovnih i detaljnih tehničkih karakteristika koju ista posjeduje. Nadalje, tehnička specifikacija pojedinačnih tipova opreme sadrži značajan broj karakteristika koje ponuđena oprema treba ispunjavati, a u istoj je napomenuto da je ponuđač dužan dostaviti tehnički list od proizvođača ili kataloga ili izvod iz kataloga iz kojeg je vidljivo kako ponuđena roba ispunjava tražene tehničke specifikacije. Ponuđači u većini slučajeva prilažu kataloge koji sadrže cijelu listu komponenti uređaja koje se mogu ugraditi s tim da neke mogu zadovoljiti tražene karakteristike, a druge ne. Dakle, prilikom evaluacije ponuda nije moguće na jednostavan način i sa sigurnošću utvrditi kako ponuđena oprema zadovoljava sve postavljene uvjete.

Utvrđeno je da ponuđena oprema najpovoljnijeg ponuđača u pojedinim segmentima tehničke specifikacije ne zadovoljava uvjete tražene tenderskom dokumentacijom. Naime, ponuđeni model monitora ne posjeduje traženi VGA priključak, a ponuđeni model laptopa ne zadovoljava uvjete po pitanju povezivosti.

Naime, povjerenstvo je u zapisniku o ocjeni ponuda nakon provedene e-aukcije konstatiralo da sve pristigle ponude ispunjavaju sve tražene uvjete i dalo preporuku da se zaključi ugovor s najpovoljnijim ponuđačem. Međutim, nakon toga je u drugom zapisniku sa sastanka povjerenstva internog karaktera navedeno da su ipak kod svih ponuda konstatirana odstupanja u odnosu na tražene zahtjeve (stavka monitor-priključci i laptop – povezivost) smatrajući kako ista ne utječu na funkcionalnost uređaja i navelo stav da se ponude ne odbacuju kao neprihvatljive.

PREPORUKA 12

Agencija je dužna evaluaciju ponuda vršiti u skladu sa zahtjevima traženim tenderskom dokumentacijom, s obzirom na to da se radi o uvjetima koje je samo ugovorno tijelo postavilo.

8.3. Nabava usluga IT održavanja mrežne i serverske opreme

Agencija je provela nabavu usluga IT održavanja mrežne i serverske opreme putem konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda procijenjene vrijednosti nabave u iznosu od 50.000 KM. Prilikom pripremanja tenderske dokumentacije Agencija je istražila tržište u smislu da je prikupila tri informativne ponude o cijeni koštanja održavanja opreme. Tendersku dokumentaciju je preuzelo 17 potencijalnih ponuđača, a pristigla je samo jedna ponuda u vrijednosti od 49.492 KM. Povjerenstvo je konstatiralo kako ponuda ispunjava sve traže uvjete i zaključen je okvirni sporazum.

Tenderskom dokumentacijom je postavljen uvjet, u djelu koji se odnosi na uvjete za tehničku i profesionalnu sposobnost, da ponuđač ima 15 stručnjaka s devet različitih certifikata iz više IT oblasti s po pet godina iskustva. Također, traženo je da ponuđač posjeduje „Service Desk“ koji treba biti dostupan 24 sata, sedam dana u sedmici, te da je ponuđač certificiran za standarde ISO 9001, ISO 27001, ISO 22301 i ISO 18295. Iako je Agencija izvršila inicijalno istraživanje tržišta, isto ne potvrđuje postojanje više ponuđača koji mogu zadovoljiti sve uvjete tražene tenderskom dokumentacijom. Uzimajući u obzir predmet, vrijednost i svrhu nabave, možemo konstatirati kako visoko postavljeni uvjeti, u konkretnom slučaju, mogu utjecati na sužavanje konkurencije.

PREPORUKA 13

Potrebno je prilikom pripreme tenderske dokumentacije za nabavu usluga IT održavanja mrežne i serverske opreme osigurati da traženi uvjeti srazmjerno odgovaraju predmetu i vrijednosti nabave u cilju stvaranja preduvjeta za aktivnu i pravičnu konkurenciju.

8.4. Nabava goriva

Postupak nabave goriva je proveden putem konkurentskog zahtjeva planirane vrijednosti nabave u iznosu od 22.222 KM. Pristigla je samo jedna prihvatljiva ponuda i zaključen je ugovor s ponuđačem u vrijednosti od 18.660 KM. Uočili smo kako odluka o izboru ponuđača nije objavljena na internetskoj stranici Agencije. Ugovorom je definirano da su jedinične cijene iz ponude promjenljive ovisno o kretanju cijena na domaćem i svjetskom tržištu s tim da cijene robe važe na dan isporuke, ali istim nisu utvrđeni konkretni kontrolni mehanizmi za provjeru cijene goriva.

Dakle, prilikom provedbe postupka nabave goriva Agencija nije tenderskom dokumentacijom propisala na koji će način usklađivati cijene goriva s izabranim ponuđačem kada dođe do promjene cijene goriva na tržištu u odnosu na ponuđenu cijenu (OPC obrazac o promjeni cijene goriva ili prosječna mjesečna cijena goriva koju objavi Agencija za statistiku BiH). Imajući u vidu dinamičnost tržišta nabave i prodaje goriva, kao i čestih promjena cijena, veoma je bitno da Agencija utvrdi kontrolne mehanizme za provjeru cijena po kojima dobavljač fakturira gorivo.

PREPORUKA 14

Uzimajući u obzir promjenjivost tržišnih cijena goriva, Agencija treba utvrditi kontrolni mehanizam za provjeru cijena goriva koje isporučuje dobavljač.

8.5. Realizacija ugovora

Konstatirali smo značajno kašnjenje u realizaciji ugovora zaključenog 12.1.2022. godine koji je obuhvaćao nabavu hardverske opreme (serveri, sistemski softver i licence) i usluge instalacije, konfiguracije i migracije podataka sa sustava koji se zamjenjuje do produkcijskog režima rada u vrijednosti od 180.008 KM s PDV-om. Naime, rok za isporuku opreme je bio tri mjeseca od prijema narudžbe Agencije koja je poslana 15.2.2022. godine, a rok za izvršenje i implementaciju usluge je bio tri mjeseca od isporuke robe u prostorije Agencije. Rok za isporuku opreme je produžen do 30.11.2022. godine⁴⁴ nakon prihvaćanja zahtjeva i obrazloženja dobavljača. Dobavljač je isporučio opremu i licence⁴⁵ i ispostavio fakturu 28.12.2022. godine na iznos od 167.723 KM s PDV-om. Bankarska garanciju za uredno izvršenje ugovora je važila do 13.3.2023. godine.

Rok za izvršenje i implementaciju usluge puštanja u rad je bio tri mjeseca od isporuke robe u prostorije odnosno 14.2.2023. godine ukoliko se promatra isporuka opreme, odnosno

⁴⁴ Dobavljač je u svom dopisu, od 22.6.2022. godine, naveo da neće moći isporučiti predmetnu opremu u ugovorenim rokovima zbog niske dostupnosti računalnih komponenti na globalnoj razini uzrokovane višom silom i dostavlja izjavu proizvođača opreme Lenovo (podružnica Ljubljana) i da traži produženje roka do 30.11.2022. godine. U e-mail korespondenciji se navodi da je kompletan lanac isporuke roba na tržištu poremećen uslijed pandemije i ratnih zbivanja u Ukrajini. Agencija je Odlukom od 20.7.2022. godine odobrila produženje rokova isporuke.

⁴⁵ U privitku su dvije otpremnice od 14.11.2022. godine za isporuku servera i storage opreme, i od 6.1.2023. godine za licence (mada u tekstu dokumenta stoji da su iste isporučene 19.11.2022. godine). Faktura je zaprimljena 27.1.2023. godine u Agenciju.

6.4.2023. godine ukoliko se promatra isporuka licenci. Međutim, proces migracije podataka i okončanje usluge puštanja u rad sustava je izvršen tek 23.11.2023. godine ispostavljanjem fakture u iznosu od 12.285 KM. Agencija obrazlaže da su se morale obaviti značajne pripremne radnje od strane Agencije kako bi se implementirala zadnja faza ugovora. Navedeno dovodi u pitanje način planiranja i utvrđivanja rokova Agencije za realizaciju ugovora prilikom pripreme tenderske dokumentacije. Činjenica je da su rokovi isporuke i trajanja ugovora bitan faktor kod odluke potencijalnog ponuđača da se prijavi na određeni postupak javne nabave. Nadalje, nije nam prezentirana zvanična korespondencija s dobavljačem kojom se mogu utvrditi jasne okolnosti kašnjenja, niti zvanično odobrenje produženja rokova.

Dakle, u skladu s navedenim možemo zaključiti kako je bilo kašnjenje u realizaciji ugovora za nabavu IT opreme i usluga puštanja u rad uslijed subjektivnih i objektivnih razloga, kako je garancija za dobro izvršenje ugovora istekla prije nego su okončane sve ugovorene obveze, kako se Agencija nije pridržavala rokova u pogledu stvaranja pretpostavki za daljnju realizaciju ugovora, kako za nova produženja rokova ne postoji zvanični pismeni zahtjev dobavljača i odobrenje Agencije, kao i kako Agencija nije zaračunavala ugovorne penale za eventualna kašnjenja uzrokovana krivicom dobavljača.

PREPORUKA 15

Agencija treba osigurati da se sva eventualna produženja rokova realizacije ugovora dokumentiraju odgovarajućim suglasnostima s obrazloženjima o opravdanosti istih, i da se u takvim slučajevi osigura produženje bankarske garancije za dobro izvršenje ugovora.

9. OSTALO

9.1. Sudbeni sporovi

Agencija je, u suradnji s Pravobraniteljstvom BiH, uključena u rješavanje statusa imovine u kojoj Agencija koristi dio prostora (jedan kat), a kao nositelj prava raspolaganja je upisan Federalni zavod za statistiku. Agencija je uputila žalbu na rješenje Službe za urbanizam Općine Stari Grad Sarajevo od 28.2.2020. godine, kojim je odbijen zahtjev Agencije za proglašavanje ništavnim rješenja istog organa iz 1998. godine. Predmet je vraćen na ponovni postupak na temelju rješenja Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo iz svibnja 2021. godine. Pravobraniteljstvo BiH je informiralo Agenciju kako je protiv predmetnog rješenja Federalni zavod za statistiku pokrenuo upravni spor.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Agencija u ostavljenom roku nije dostavila komentare na Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji za 2023. godinu, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji za 2023. godinu.

Reviziju u Agenciji za 2023. godinu obavili su: Fatima Mehanović - voditelj tima, Nataša Timotija - član tima i Nerman Velić - član tima.

**Voditelj tima za
financijsku reviziju**

mr. sc. Fatima Mehanović, v. r.

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvalitete financijske revizije**

Mirsada Sijamić, v. r.

Broj: 06-16-1-855/24

Privici

Tablica I. - Pregled rashoda proračuna za 2023. godinu

Tablica II. - Bilanca stanja na 31.12.2023. godine

Tablica III. - Pregled prihoda i primitaka za 2023. godinu

Pregled rashoda proračuna za 2023. godinu

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	6.116.000	-76.151	6.039.849	5.523.468	91
Bruto plaće i naknade	4.670.000	-129.940	4.540.060	4.273.686	94
Naknade troškova uposlenih	587.000	0	587.000	540.850	92
Putni troškovi	90.000	10.000	100.000	99.974	100
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	53.000	0	53.000	39.323	74
Izdaci za energiju i komunalne usluge	90.000	12.000	102.000	85.579	84
Nabava materijala	60.000	0	60.000	43.032	72
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	35.000	7.000	42.000	34.984	83
Unajmljivanje imovine i opreme	360.000	0	360.000	227.166	63
Izdaci za tekuće održavanje	65.000	14.789	79.789	65.807	82
Izdaci za osiguranje	6.000	0	6.000	5.767	96
Ugovorene i druge posebne usluge	100.000	10.000	110.000	107.300	98
2. Kapitalni izdaci	70.000	135.000	205.000	200.113	98
Nabava zemljišta	0	0	0	0	
Nabava građevina	0	0	0	0	
Nabava opreme	70.000	135.000	205.000	200.113	98
Nabava ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Proračun-neposredna potrošnja (1+2+3)	6.186.000	58.849	6.244.849	5.723.581	92
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	117.573	117.573	0	0
Popis stanovništva, kućanstava i stanova u BiH 2013"	0	117.573	117.573	0	0
6. Novčane donacije	200.000	733.749	933.749	558.416	60
Ostale donacije-0402070		374.099	374.099	195.010	52
Prošireni HBS-0402100		12.404	12.404	0	0
Donacija Vlade BD-0402130	200.000	346.647	546.647	362.808	66
Anketa o obrazovanju odraslih-0402210		98	98	98	100
Kemikalije i otpad -0402220		501	501	501	100
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Ukupno proračun (4+5+6+7)	6.386.000	910.171	7.296.171	6.281.997	86

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo 22.2.2024. godine.

Ravnateljica
Vesna Čuzić

Bilanca stanja na 31.12.2023. godine

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tablica II.

Opis	31.12.2023.	31.12.2022.	Postotak (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	94.532	97.607	97
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	295	3.370	9
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	94.237	94.237	100
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	502.270	434.193	116
Stalna sredstva	3.353.542	3.407.198	98
Ispravka vrijednosti	2.851.272	2.973.006	96
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	502.270	434.193	116
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	596.802	531.799	112
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	699.961	858.225	82
Kratkoročne tekuće obveze	119.719	307.827	39
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obveze prema uposlenima	411.080	436.161	94
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	169.162	114.237	148
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	502.270	434.193	116
Izvori sredstava	502.270	434.193	116
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	1.202.231	1.292.417	93

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo 22.2.2024. godine

Ravnateljica:
Vesna Čuzić

Pregled prihoda i primitaka za 2023. godinu

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tablica III.

Opis	Planirani iznos u proračunu	Izmjene i dopune	Ukupno planirani iznos	Ostvareni iznos	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	0	0	0	25.084	
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	0	0	0	0	
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	0	0	0	25.084	
Novčane kazne (neporezne prirode)	0	0	0	0	
2. Tekući transferi i donacije	200.000	0	200.000	299.161	150
Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inozemstva	0	0	0	99.161	
Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	200.000	0	200.000	200.000	100
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	0	0	0	44.060	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	44.060	
Primici od financijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	200.000	0	200.000	368.304	184

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 22.2.2024. godine

Ravnateljica:
Vesna Čuzić